

שאלות חזרה על מסכת סוטה פרקים ה - ו

1. כשהסוטה שותה מהמים ומתה האם גם בועלה מת?

כשם שהמים בודקין אותה כך הם בודקין גם אותו, אם היא נענשת גם הוא נענש, ואם היא אינה נענשת גם הוא אינו נענש.

2. מנין לומדים דין זה?

לפי רבי עקיבא: מהאות ו' של ובאו - ובאו.

ולפי רבי: לא מהאות ו', אלא מהצורך בכתיבת המילה "ובאו" 2 פעמים.

3. האם הסוטה נאסרת להתחתן עם בועלה (אם התאלמנה או התגרשה)?

כשם שאסורה לבעלה, כך אסורה גם לבועלה.

4. מנין לומדים דין זה?

לרבי עקיבא ולרבי זכריה בן הקצב לומדים זאת מהאות ו' של נטמאה ונטמאה.

ולפי רבי לומדים זאת לא מהאות ו', אלא מהצורך בכתיבת המילה "נטמאה" 2 פעמים.

5. "בו ביום דרש רבי עקיבא" מתי היה ה"בו ביום"?

באותו יום שמינו את רבי אלעזר בן עזריה לנשיא (או ראש ישיבה) והעבירו את רבן גמליאל מנשיאותו, וסילקו את שומר הפתח שלא הרשה לתלמידים שאין תוכם כברם להכנס (בהוראת רבן גמליאל), וכיון שהכניסו את כל התלמידים והתרבו ספסלי בית המדרש (י"א ב 400 וי"א ב 700) באותו יום דרש רבי עקיבא את דרשותיו אלו.

6. כמה דרשות דרש רבי עקיבא באותו היום (המובאות בפרק ה')?

4 דרשות:

א. כשם שאסורה לבעל כך אסורה לבועל.

ב. שני מטמא את השלישי אף בחולין.

ג. תחומין דאורייתא.

ד. שירת הים בצורת קריאת הלל נאמרה.

7. מהם פרטי טומאת כלי חרס?

דעת רבי עקיבא: כלי חרס (ראשון) שנטמא מן השרץ (אב) והאוכל שתוכו טמא (שני), השני הזה מטמא את השלישי אפילו בחולין.

אולם יש חולקים עליו הסוברים: שאין שני מטמא את השלישי בחולין אלא רק בתרומה. והלכה כמותם.

8. כמה מרווח ניתן לערי הלויים מחוץ לעיר, ולשם מה?

לפי רבי עקיבא: אלף אמה מגרש ריק, ללא בתים ואילנות, ואלפיים אמה תחום שבת (שלדעתו תחומין מן התורה הם אסורין).

ולפי רבי אליעזר בנו של רבי יוסי הגלילי: אלף אמה מגרש ריק, ואלפיים אמה שדות וכרמים - (ולדעתו תחומין מדרבנן, וכן הלכה) .

(ונחלקו הרמב"ם ורש"י בדעתו של רבי אליעזר, אם חוץ מאלף המגרש היה עוד אלפיים אמה שדות וכרמים, או שסה"כ היו אלפיים אמה ומתוכם אלף מגרש ואלף שדות וכרמים).

9. איך קראו משה ועם ישראל את שירת הים?

לרבי עקיבא כהלל - משה קורא וכולם חוזרים אחריו.

ולרבי נחמיה כקריאת שמע - משה קורא בקול רק את הפסוק הראשון ואת השאר כולם אומרים יחד איתו.

10. _____ האם איוב

עבד את ה' מאהבה או מיראה?

י"א מאהבה, וי"א מיראה.

11. _____ האם עד

אחד נאמן להעיד שנטמא כדי שלא תשתה?

כן, ואפילו עבד או שפחה.

12. _____ מניין

נלמד דין זה?

"ועד אין בה" - כל עדות שיש בה.

13. מי _____ הן

החמש נשים ששונאות את האשה?

א. חמותה. ב. בת חמותה. ג. צרתה. ד. יבמתה. ה. בת בעלה.

14. מה _____

הסיבה שהן שונאות אותה?

חמותה - שתאכל את ממונה וממון בעלה.

בת חמותה - שתאכל את ממון הוריה.

צרתה - שלוקחת את בעלה.

יבמתה - שמא ימות בעלה ללא בנים ותפול להיות צרתה.

בת בעלה - שתאכל את ממון אימה.

רבי יהודה בגמרא הוסיף אף כלה.

לרבנן לא הוצרכו במשנה לכתוב כלה, שכיון שכמים הפנים לפנים כן לב האדם לאדם - ממילא כמו שכלתה שונאת אותה מדין "חמותה", כך היא שונאת את כלתה מדין "כמים הפנים".

ולרבי יהודה הפסוק "כמים הפנים" מדבר על דברי תורה ולא על אהבה ושנאה, ולכן הוסיף כלה.

15. מה _____ דין

החמש נשים הללו?

שאע"פ שאינן נאמנות להעיד שמת בעלה, מכל מקום נאמנות לומר שנטמאה כדי לפוטרה משתיה (ולא נאמנות להפסידה כתובתה). וכן מצינו שנאמנות להביא את גיטה מחו"ל.

16. מה _____ היה

הק"ו (לולי הפסוק) לחייב עדות טומאה בשני עדים?

שאם עדות ראשונה (סתירה) שאוסרתה רק עד שתשתה ולא לעולם, בכל זאת חייבים בה 2 עדים (לרבי יהושע - ולהלכה), ק"ו עדות אחרונה (טומאה) שאוסרתה איסור עולם, שתצריך 2 עדים.

17. מה _____ הק"ו

להתיר עדות הסתירה בעד אחד?

אם עדות הטומאה שאוסרתה איסור עולם, בכל זאת די לה בעדות של עד אחד, ק"ו עדות הסתירה שאין אוסרתה איסור עולם שלא תזדקק ליותר עד אחד.

18. _____ למה

באמת חייבים 2 עדים לסתירה?

גזירה שווה "דבר דבר" מממון, כמו שבממון חייבים 2 עדים "על פי שניים עדים יקום דבר", אף בסוטה ה"כי מצא בה ערות דבר" מחייב עדות של שניים.

19. _____ מה הדין

עד אחד אומר נטמאת ועד אחד אומר לא נטמאת?

כיון שסתרו זה את זה, חוזר הדין שאין לנו עדות על טומאתה ושותה. וכל שכן אם שניים אומרים כנגדו שלא נטמאת, שמאמינים לשניים ושותה.

20. _____ מה הדין

אם עד אחד אומר שלא נטמאת ושניים אומרים שנטמאת?

עדות האחד בטלה מפני עדות השניים, ואינה שותה.

בהצלחה!